

בש"פ 1715/22 - איה אחמד עקל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1715/22

לפני:

כבוד השופט ע' פוגלמן

העותרת:

איה אחמד עקל

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

עתירה לגילוי ראיה

תאריך הישיבה:

כ"ז באדר ב' התשפ"ב (30.3.2022)

בשם העותרת:

עו"ד בדר אלדין אגבריה

בשם המשיבה:

עו"ד רוני זלושינסקי

החלטה

לפני עתירה לגילוי ראיה לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות).

1. נגד העותרת הוגש ביום 18.3.2020 כתב אישום שמייחס לה, בין היתר, מסירת ידיעה לאויב בכוונה לפגוע בביטחון המדינה, מגע עם סוכן חוץ ומתן שירות לארגון טרור. כעולה מכתב האישום, בתמצית, החל משנת 2018 עמדה העותרת בקשר עם גורמים מארגון החמאס ברצועת עזה, והעבירה לידם, בין היתר, כספים, ציוד רפואי, מידע על תנועת כלים צבאיים וביגוד. ביום 16.6.2020 חתם ראש הממשלה החליפי ושר הביטחון על תעודה בדבר ראיות חסויות משיקולי ביטחון המדינה. החיסיון הוטל על מקורות המידע של כוחות הביטחון, לרבות כל פרט העשוי לחשוף אותם; על שיטות ודרכי פעולה, פעילות מבצעית, נהלי עבודה ודרכי השגת מידע של כוחות הביטחון, ככל שהם מתייחסים לאיסוף מידע מחוץ ובמסגרת חקירה, לרבות תוכן מידע העלול להביא לחשיפת שיטות ונהלים אלה; על אמצעים טכניים של

כוחות הביטחון להשגת חומר מודיעיני וחומר חקירה, לרבות החומר אשר נאסף באמצעים אלה; ועל תפקידים, שמות ומשימות של עובדי כוחות הביטחון, לרבות כל פרט אחר שיש בו כדי לגלות או לחשוף בדרך כלשהי את זהותם. נקבע כי החיסיון יחול על רשימת החומר והמידע החוסים תחת התעודה, לרבות כל פרט מזהה לגביהם או כזה שיש בו כדי להעיד על מהותו, היקפו וכמותו של החומר החסוי, ולמעט העובדה כי מדובר במידע מודיעיני וחומר חקירה חסוי.

2. ביום 8.7.2020 הגישה העותרת לבית המשפט המחוזי טיעון בכתב שמכוון לפסילת הודאותיה. בעיקרם של דברים, טענה העותרת כי במסגרת מעצרה הוחזקה במשך חמישה ימים באותו אגף עם אסירים או עצורים גברים. לדבריה, הגם שהוחזקה בתא לבדה, דלת התא לא הייתה אטומה בחלקה העליון וכל אדם יכול היה לראות את שקורה בתא. לטענת העותרת החזקתה בצורה זו עומדת בניגוד להוראת סעיף 10(א) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 שלשוננו: "אסירים ואסירות יכלאו בחלקים נפרדים של בית הסוהר באופן שימנע מהם להיראות, לשוחח או לבוא במגע זה עם זה". עוד נטען כי האסירים והעצורים היו מגישים לה את האוכל; כי אלה היו מסתכלים פנימה אל תוך תא מעצרה; וכי לא סופקו לה בגדים ומוצרי היגיינה. עובר לדיונים בטענות הזו, הועברו לידיעת בא כוח העותרת שורת נתונים על חקירתה. כך, צוין בין היתר כי העותרת שהתה באשקלון לצורך פעולת חקירה חסויה; כי לאורך אותה תקופה שהתה בהפרדה מלאה (פיזית וויזואלית) מגברים; וכי שהתה לבדה בתא שכלל דלת ברזל עם צוהר מרשת בחלקו העליון אשר מכוסה בוילון שהיה בשליטת העותרת בלבד. דיונים בטענות הזו התקיימו בחודש יולי 2020, ובמסגרתם נחקרו ממושכות גם אנשי שירות הביטחון הכללי (להלן: השב"כ) המכונים "ברדה" ו"קליין". כפי שנמסר על ידי הצדדים להליך, בית המשפט המחוזי טרם הכריע בטענות הזו.

3. בחלוף כשנה וחצי, ביום 9.3.2022, הוגשה העתירה שלפניי. במסגרת העתירה חוזרת העותרת על טענות הזו, שהועלו לפני בית המשפט המחוזי, ומבקשת להסיר את החיסיון "מעל שיטות ודרכי פעולה של שירות הביטחון הכללי, בכל הקשור להחזקתה של העותרת" באשקלון (סעיף 37 לעתירה). במוקד העתירה, כאמור, הטענה כי הוחזקה בניגוד לדין במעצר יחד עם אסירים ועצורים גברים. העותרת מבקשת את הסרת החיסיון מראיות שקשורות לגביית הודאתה ומראיות שנוגעות להחזקתה באשקלון. בכלל זאת, מבקשת העותרת לדעת כמה אנשים יכלו לשוחח עמה בזמן ששהתה בתא; מיהם האנשים שיכלו להתקרב לדלת התא; ולעניין אספקת מוצרי היגיינה - מי סיפק לה אותם והאם היה מדובר באיש מרות.

4. ביום 30.3.2022 קיימתי דיון בעתירה, תחילה במעמד הצדדים ולאחר מכן בדיון חסוי במעמד בא כוח המשיבה ונציגיה. בדיון הגלוי חזר בא כוח העותרת על האמור בעתירה. בא כוח המשיבה ציין כי מרבית טענות העותרת בעתירה מתבררות למעשה בבית המשפט המחוזי. לטענת המשיבה, בחומר החסוי אין דבר שיכול לסייע לעותרת, וזאת בשים לב לכך שכל מה שבוצע היה בהתאם לנוהל השב"כ בעניין חקירת נשים; ולכך שממילא ברור שהוראות פקודת בתי הסוהר מחייבות. בדיון במעמד צד אחד עיינתי בחומר החסוי וקיבלתי הבהרות לגביו.

דיון והכרעה

5. כידוע, נאשם בפלילים זכאי לעיין בכל חומר החקירה הנוגע לעניינו כדי שיוכל לנהל את הגנתו כראוי ולהגשים את זכותו החוקתית להליך הוגן. חריג לכלל זה מצוי בסעיף 44 לפקודת הראיות, שקובע אפשרות לחסות ראיות מטעמי ביטחון המדינה. משכך, עת מוגשת עתירה לגילוי ראיה יבחן בית המשפט את החומר החסוי בקפידה יתרה, ככל הניתן מנקודת מבטו של סניגור שתר אחר "כל בדל ראיה שיש בה, ואפילו בדוחק - כשהיא לעצמה או אם ראיות

אחרות - לסייע לנאשם" (בש"פ 9086/01 רביב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 163, 172 (2002)). אם נוכח בית המשפט כי ראיה חסויה היא חיונית להגנת העותר ונושאת בחובה "פוטנציאל מזכה" במובן זה שבכוחה לעורר ספק סביר באשמתו - יורה בית המשפט על חשיפתה, גם במחיר של פגיעה באינטרס הביטחוני (ראו, מני רבים: בש"פ 320/22 אבואלגיעאן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (20.2.2022)). הורה בית המשפט כאמור, שמורה לתביעה האפשרות לחזור בה מכתב האישום או לתקנו באופן שייתר את הצורך לחשוף את הראיה החסויה. אשר ליתר הראיות שעליהן חל החיסיון ושאינן עולות כדי "ראיה חיונית" כאמור, על בית המשפט לאזן בין התועלת הצפויה לנאשם מחשיפתן לבין הפגיעה האפשרית באינטרס הביטחוני שבגינו הוצאה תעודת החיסיון. עוד יצוין כי לא אחת כבר קבענו כי אין בחיסיון כדי למנוע בירורן של טענות בדבר שימוש באמצעים פסולים בחקירתו של נאשם (ראו והשוו: בש"פ 467/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (23.2.2022); בש"פ 3091/18 אלחמאם נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (28.5.2018); בש"פ 8180/07 צופי נ' מדינת ישראל (11.10.2007)).

6. לאחר שעיינתי בעתירה ובחומר החסוי בעניינה של העותרת ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות. במוקד העתירה ניצבת בקשת העותרת לחשוף את נהלי השב"כ שנוגעים לפעולת החקירה שבוצעה באשקלון - ככל שאלה נוגעים להחזקתה לצד אסירים ועצורים גברים. איני סבור כי יש לגלות נהלים אלה בשים לב לאמות המידה שעליהן עמדתי לעיל. כאמור, טענת העותרת בהקשר זה היא שהופעלו עליה לחצים פסולים בחקירתה, בעיקר בהחזקתה במעצר לצד גברים, ושהחזקה זו עומדת בניגוד להוראת סעיף 10 לפקודת שירות בתי הסוהר. טענות אלו הובאו לפני בית המשפט המחוזי ובמסגרת זאת חקרה העותרת שניים מאנשי השב"כ. לא מצאתי כי בחומר החסוי יש כדי לסייע לעותרת בטענות אלו. לכך יש להוסיף כי בדיון לפניי לא הסביר בא כוח העותרת מדוע לשיטתו גילוי הנהלים יועיל להגנת העותרת, וזאת בפרט בשים לכך שממילא אין בכוחם לגבור על האמור בסעיף 10 לפקודת בתי הסוהר (יוער כי לדברי בא כוח המשיבה בדיון לפניי, הפעולה באשקלון לא בהכרח סותרת את הוראות הסעיף). עוד יצוין כי העותרת לא הבהירה מדוע הגישה את העתירה לגילוי ראיה אך בשלב זה - בחלוף למעלה משנה וחצי מניהול משפט הזוטא בעניינה.

7. כאמור, יתר טענות העותרת מכוונות לחשיפת ראיות שנוגעות להתנהלות פעולת החקירה באשקלון, ולקבלת מידע שנוגע לפגמים נטענים בפעולה זו. ואולם, לא מצאתי כי בחומר החסוי קיימות - על פי אמות המידה שעליהן עמדתי לעיל - ראיות שיוכלו לסייע לעותרת בניהול הגנתה. עם זאת, חשיפת החומרים עלולה לפגוע בביטחון המדינה.

סוף דבר: לא מצאתי בחומר החסוי ראיות שיש להורות על גילויין. ברי כי איני מביע כל עמדה לגופן של טענות העותרת בשאלת חוקיות החזקתה באשקלון ובשאלת התנהלות פעולת החקירה שם - שעודן תלויות ועומדות לפני בית המשפט המחוזי.

העתירה נדחית אפוא.

ניתנה היום, ג' בניסן התשפ"ב (4.4.2022).

ש ו פ ט

עמוד 3

